

LAISVĖS IR NEPRIKLAUSOMYBĖS LIETUVAI

TIKĖKIM IR KOVOKIM!

Turėdami savo akys ir širdys paverptos Lietuvos padėti ir didžiausias tautos pastangas nukreipti nuo savęs sovietinė okupaciją, junkimės su tauta į bendrą kovą. Kartu su tuo nusikratykime nuo savęs smulkmenas — nereikšmingus priekaištus bei įtarinėjimus, bet drauge bukime akylus komunistų pastangoms, ardančiom darnų mūsų darbą.

Semdamiesi stiprybę iš praeities, gerai prisiminkime bent artimiausios praeities įvykius — 1941 metų visuotinį sukilimą ir 1944-1952 metų patį didžiausį ir ilgiausią tautos pasipriešinimą okupantui.

Azijoje, Afrikoje, Pietų Amerikoje — komunistų kurstomose bei provokuojamose ir net atvirose karuose — jau vyksta naujų ginklų išmėginimai, kurie, galbut, veda į sunkiai besilaikomą visuotinį karinį konfliktą. Jis gali daug nulemti ir daug ką pakeisti dabartiniame pasaulyje.

Juk birželis yra virtęs didžiųjų pasaulio įvykių simboliu: birželį buvo parbloškta viena didžiųjų Europos valstybių — Prancūzija. Tuo pat metu bu-

vo okupuota ir Lietuva. Birželį prasidėjo karas tarp dviejų, ką tik prieš tai sudariusių tarp savęs nepuolimo sutartį — nacių Vokietijos ir sovietinės Rusijos. Birželį įvyko visuotinis mūsų tautos sukilimas. Ir birželį — 1944 — vėl prasidėjo didysis lietuvių tautos pasipriešinimas prieš vėl Lietuvą užplūdusį okupantą. Fiziškai jis nepasisekė, bet jo pastangos ir kovos amžiais švies savanoriškų tautos didvyriškumui ir pasiaukojimui. Tos didžios aukos teskatina ir mus nelikti skolingus Lietuvos laisvės kovai gyvenamo meto bei įvykių reikalavimus atitinkančia mūsų auka.

Šių metų birželis atsiveria galimybės naujiems, dideliems įvykiams. Todėl visų laisvųjų lietuvių šventa pareiga ko aktyviau dalyvauti susirinkimuose, grįžti mintyse į garbingus ir skaudžius birželių įvykius, prisiminti Sibire kenčiančius ir susikaupus tarti nesiliaujančių reikalavimų laisvės ir nepriklausomybės Lietuvai.

Tikėkim, kovokim — ir laimėsim!

VLIKas

LIETUVOJ MIRĖ POETAS PUTINAS

Birželio 7 d. Lietuvoje, arti Kauno mirė vienas žymiųjų lietuvių poetų Vincas Mykolaitis - Putinas. Buvo gimęs 1893 m. sausio 24 d. Pilotiškių kaime, prie Marijampolės. Baigęs Marijampolės gimnaziją, įstojo į Seinų dvasinės seminariją. Ją baigęs toliau mokėsi Petrapilio dvasinėje akademijoje, vėliau tęsė filosofijos studijas Friburgo ir Muencheno universitete ir gavęs daktaro laipsnį, grįžo į Lietuvą. Dėstė Kauno ir Vilniaus universitete lietuvių literatūrą.

Poezijos kurinius Putinas pradėjo rašyti prieš Pirmą pasaulinį karą. Savo eilėraščius spausdino įvairiuose žurnaluose. Taip pat parašė keletą dramų ir romanų. Ypač Putinas išliko savo kuriniu „Altorius Šešėly“, 3 dalių romanu. Daug kas šį kurinį laiko paties Putino lyg autobiografija, nes ir Putinas atsipalaidavo nuo kunigystės, kaip ir to veikalo vyriausias veikėjas Vasaris. Putinas taip pat metė kunigystę ir susituokė.

Kiti jo sukurti romanai yra „Križė“ ir „Sukilėliai“. Šiame veikalė atvaizduojamas 1863 m. sukilimas Lietuvoje. Be eilėraščių yra išleistas jo stambiausias mokslinis darbas „Naujoji Lietuvių Literatūra“. Jame jis nagrinėja Žemaitės, Lazdynų Pelėdos, Maišonio, Vaižganto ir kitų rašytojų kūrinius.

Putinas buvo talentingas rašytojas, yra laikomas žymiausiu poetu pomaironiniame literatūros laikotarpyje. Jo eilėraščiai yra priskiriami lyrikai, nes poeto kuryboje jaučiama jo vidinis pasaulis, išgyvenimai, nuotaikos ir jausmai. Putinas yra laikomas mūsų literatūros klasiku.

Okupuotoj Lietuvoj buvo išleista vienas kitas Putino eilėraščių rinkinys. Vienas jų „Buties Valanda“ pasirodė 1963 m. Vilniuje. To rinkinio įžangoje pats Putinas apie savo kūrį rašo:

„Jei skaitytojas norės pasiekti mano poezijos lyrinio herojaus išgyvenimus, jų raidą, pastebės kai kurį šio pasakutinio laikotarpio temų, motyvų panašumą su jaunystės lyrika.“

Kalbant apie temas, tai Putinas taip pat turėjo rašyti įvairiomis sovietų švenčių ar iškilnių progomis. (Didžiojo spalio garbei ir t.t.). Dar tenka pastebėti, kad sovietiniuose Putino leidiniuose nėra jo ankstyvesnių laikų kurinių, kas galėtų priminti Lietuvos laisvę. Lyg nusivylęs dabar, poetas vieną eilėraščių baigia šiaip:

Temstant nakčiai
Man nereikia tragiškų
grimasy.
Paskutiniai žygi
Žemiškos kelionės
Noriu tarti žodį.
Atvirą ir drąsų —
Sudie, gyvenime.

Mirė Vyskupas Pranas Brazys

Birželio 9 Romoje nuo širdies smugio staiga mirė lietuvių vyskupas Pranas Brazys. Gimęs 1915 m. vasario 18 d. Balsupio km., Marijampolės val. Buvo baigęs aukštuosius mokslus ir įgijęs teologijos ir filosofijos daktaro laipsnius.

Vyskupo konsekrutas Romoje 1965 m. Palaidotas Campro Verano kapinėse, Romoje.

TARP IZRAELIO IR ARABŲ PASIBAIGĖS

TRUMPAS KARAS DAUG PASAKO

Karas tarp Izraelio ir arabų valstybių Egipto, Jordanijos ir Sirijos prasidėjęs pirmadienį, buvo baigtas tos pačios sav. šeštad., taigi truko tik šešeta dienų. Izraelio kariai pasiekė greitai pergalę prieš arabus. Tarpininkaujant Jungtinėm Tautom pirmoji valstybė sutikusi sustabdyti kovas buvo Jordanija, po jos Egiptas ir Sirija. Tačiau Izraelis užtesė kovas prieš Siriją ir tik pakartotinai J. T. Saugumo Tarybai reikalaujant, nutraukti mušiai Sirijoje. Dėl Izraelio nepaklusnumo sovietai nutraukė diplomatinis santykius.

Šiame trumpame kare pralaimėjo ne tik arabai, bet politiniai ir patys sovietai, rėmę ir pakurstę arabus leistos su Izraeliu į kovas. Sovietai į Vyduržemio jūrą buvo atsuntę net savo karo laivus ne vien arabams padrausinti. Jie davė suprasti, kad parems savo reikalavimus ginklu. Tačiau karinė akcija nerizikavo ir leido arabams pralaimėti, tuo pačiu prarado ir jų pastikėjimą.

Tokia sovietų laikysena kartu parodo, kad jie šiame konflikte bandė savo grasinimais laimėti, nebūdami pasirodę ir pasiryžę leisti į kovas. Jų laivynas atliko tik grasinimo vaidmenį. Pasauliui dabar daugiau aiškėja, kad sovietai naudoja grasinimo taktiką savo reikalavimams pasiekti ir tai ne pirmas kartas.

Šiame konflikte arabai nutraukė diplomatinis santykius su Amerika ir Anglija, buvę jos padėjusios Izraeliui bombarduoti arabus. Atrodo, kad šis nepagrįstas kaltinimas Nasserio padarytas tikslu įtraukti į karinį konfliktą sovietus ir kartu savo stailigiam pralaimėjimui lyg pateisinti.

Taip pat šis trumpas karas parodo, kad Nasseris pasitikiėjo ir rėmėsi savo propaganda, nebūdama pasirodęs rimtam susirėmimui. Dėl to jo politika susilaukė visiško sužlugimo. Po to Nasseris suvaidino pasitraukimą iš prezidento pareigų, bet parlamente pareiškė, jog „tautos pageidavimu“ sutinkąs pasilikti prezidentu ir vadovauti Egiptui.

Nors kovos pasibaigė, bet negreitai bus pasiekta taika tarp Izraelio ir arabų kraštų. Pasiekti tikrą taiką ap sunkins ir pasėkos to ginkluoto konflikto. Žydai užėmė Egiptui priklausantį Sinajaus pusiasalį, priėjo prie Suez kanalo, į jų kontrolę pateko Akabos įlanka, paveržė iš Jordanijos Jeruzalės senamiestį su plačiom apylinkėm ir paėmė kitas strategines vietas. Abejojama, ar Izraelis sutiks atsiskirti nuo šių laimėjimų. Busimos derybos gali būti labai kietos ir kelias prie pastovesnės taikos labai ilgas.

Sovietai jau reikalauja per Jungt. Tautas, kad Izraelio kariuomenė pasitrauktų iš už-

imtų sričių už ginklų paliaubų linijos, kuri buvo nustatyta 1949 m. Tačiau, neatrodo, kad izraelitai būtų pasiryžę sovietų reikalavimą tuojau vykdyti.

Karo išvakarėse Egipto propaganda skelbė, kad Izra-

elis bus panaikintas. Netiesioginiai tam pritarė ir sovietai. Vakarų demokratiniai kraštai aiškiai pasisakė už Izraelio valstybės išlikimą. Laimėjus Izraeliui, kartu laimėjo ir stiprėjo pasaulio pažiūra, kad mažos tautos turi tą pačią teisę gyvuoti ir laikytis, būti nepriklausomos ir turėti savarankiškas valstybes, kaip ir didieji kraštai.

LAUKIAMA PASIKEITIMŲ SOVIETŲ VALDŽIOJE

Nekomunistinių kraštų politiniai stebėtojai teigia, kad Sov. Rusijoje yra panašių ženklų, kokių buvo prieš Chruščiovo nuvertimą. Dabar taip pat Kremliaus vadai nesutaria ir yra galimas Maskvos valdžios pasikeitimas.

Dideli nesutarimai valdžios viršūnėse yra iškilę dėl svarbių vidaus problemų ir išlaidų programoms vykdyti. Nemanoma, kad būtų pašalintas partijos sekretorius Brežnev, bet gali vadovavimą paimti kolektyvas panašiai, kaip po Stalino mirties 1953 m. Tą kolektyvinę valdžią 1957 m. pakeitė Chruščiovas.

Taip pat pasikeitimui valdžios, įtakos gali turėti ir nesėkmės užsienio politikoje. Nežiūrint sovietų moderninio ap-

siginklavimo arabai turėjo pralaimėti laike trijų dienų. Nepasisekė pagerinti santykių nei su komunistine Kinija, nei su Vakarų valstybėmis. Manoma, kad turės pasikeisti aukšti pareigūnai užsienio reikalų ministerijoje ir pasitraukti kariniai patarėjai.

Laikoma, kad pasikeitimai gali įvykti po spalio revoliucijos 50 metų paminėjimo.

— Raud. Kinijoje tarp Mao šalininkų ir jo priešininkų vėl kilo susidurimai. Tuose neramumuose Chungkingo mieste žuvo 300 žmonių.

— Maskvoje 1,500 arabų, kubiečių ir vietnamiečių studentų demonstravo prieš JAV pasiuntinybę.

Naujas Vajus LIETUVYBEI IŠLAIKYTI

Tautinį atsparumą sustiprinsim visi priklausydami
SUSIVIENIJIMUI —

didžiausiai patriotinei fraternalinei SLA organizacijai

Susivienijimas duoda geras ir patvarias apdraudas
iki \$10,000.00:

1. Viso amžiaus apdrauda—VI
2. Viso amžiaus apdrauda—V2 (mokesčiai mokami 20 metų)
3. Taupomoji apdrauda 10 ir 20 metų—Vx—V3
4. Terminuota apdrauda 10 metų
5. Vaikams nuo gimimo dienos ir jaunimui iki 25 metų mažų mokesčių terminuota apdrauda—tik \$3.00 mokesčių per metus už \$1,000.00 apdraudos
6. Akcidentalinė arba nelaimingų atsitikimų apdrauda—tik \$2.00 mokesčių per metus už \$1,000.00 apdraudos. Šioji apdrauda duodama ir Draugybės nariams (Social Member)
7. Ligoje pašalpos arba sveikatos apdrauda

SLA APDRAUDA KIEKVIENAM UZTIKRINA
ATEITĮ IR PADEDA NELAIMĖJE

Suraskim daugiau SLA Organizatorių

SLA kuopų ir apskričių veikėjai, pasirūpinkit surasti naujam vajui veiklius organizatorius. Gavę sutikimą naujo organizatoriaus, praneškite jo vardą ir adresą SLA centrui. Jei numatote, kad jūsų kaimynai ar pažįstami gali būti SLA nariais, praneškite jų adresus SLA centrui. Tuo pagelbėsite šioms lietuviams ir paremsit svarbią lietuvių organizaciją. Rašykite:

Lithuanian Alliance of America

307 W. 30th St. New York, N. Y. 10001
Tel. LA 4-5529

TUKSTANČIAI LIETUVIŲ GALI BUTI SUSIVIENIJIMO NARIAIS

RASKIM NAUJUS ASMENIS, IŠAIŠKINKIM JIEMS,
KODĖL NAUDINGA PRIKLAUSYTI SLA

Reikia džiaugtis, kad mūsų veikėjai tinkamai suprato SLA centro pageidavimą surinkti tinkamų būti SLA nariais lietuvių vardus ir adresus. Jų sudaryti sąrašai nepaprastai svarbūs busimam mūsų organizatorių vajeus darbe. Dažnai gaunami vis nauji veikėjų surasti busimų SLA narių vardai. Tik gaila, kad dalis veikėjų, kuopų valdybų nariai ir net kai kurie organizatoriai dar nespėjo atsiliepti. Bet laukiama ir tikimasi, kad visi sąžiningai išpildys šią svarbią pareigą.

DARBŲ PASISEKIMO PAGRINDAS—VIENINGUMAS

Kiekvienas geras, sumanymas bus vaisingas tik tuo metu, jeigu visi veikėjai bus pakankamai drausmingi ir supras, kaip yra svarbu nei vienam neatsilikti nuo organizacinio darbo. Pagal senas Susivienijimo tradicijas, jeigu mūsų organizacijos centras pakviečia veikėjus į talką, tai privalu visiems geriems veikėjams nedelsiant atsiliepti ir pagelbėti savo organizacijai, kad ji darytų pažangą. Tad ir šiuo atveju, kai sumanyta surinkti numatomų aplikantų sąrašus, geros pasekmės gali būti tik tada, jeigu visi pakviestieji veikėjai bus drausmingi ir šį sumanymą aktyviai palaikys.

DIRBAME KILNŲ LIETUVISKĄ DARBĄ

Tie tukstančiai lietuvių, kurie mūsų kaimynystėje gyvena ir mūsų veikėjams žinomi bei pažįstami, ilgai bus dėkingi, jei mes jiems šiuo metu padėsime įsirašyti į SLA narius. Visų lietuviškų organizacijų tarpe mūsų Susivienijimas yra patvariausias ir glaudžiausiai suriša lietuvių bendram tautiniam darbui. Tad pasiaukojimas, kuris yra būtinas veikėjui dirbančiam Susivienijimo labui, kilnus ir pagirtinas.

Kada paskelbtas naujų narių įrašymo vajeus iš mūsų veikėjų reikalauja nemažo pasiryžimo. Mūsų geri norai ir taurūs jausmai maža ko bus verti, jeigu jų neparemsime savo darbais. Šiandien turim prieš savo akis gerą, visai konkretų darbą, kuris naudingas tukstančioms lietuvių. Dirbkim tikėdami, jog tasai darbas yra vienas svarbesniųjų šiais laikais, kai taip brangu išlaikyti lietuvišką patvarumą, arba gelbėti lietuvių nuo atšalimo nuo savo tautos.

Pasitikėkim savo jėgomis ir mūsų darbas bus vaisingas.

SLA CENTRINIAI ORGANIZATORIAI

Spausdiname sąrašą SLA centrinių organizatorių, kurie veikia didesnėse vietovėse. Jie rūpinasi, kad naujų narių įrašymo darbas pilnai būtų išplėstas, suderintas ir kad tos apylinkės visų kuopų organizatoriai dalyvautų vajuje. Įrašinėja ir patys naujus narius.

Taip pat jie teikia reikalingas žinias ir paaiškinimus apie SLA, jo apdraudas ir darbus.

Esant reikalui kreipkitės į artimiausią SLA centrinį organizatorių. Iš jo gausite nurodymus, kaip tapti SLA nariu arba kitą reikalingą pagalbą.

CENTRINIŲ ORGANIZACIJŲ SĄRAŠAS:

- Mrs. Ch. Austin, 5717 Peoria St., Chicago, Ill. 60621.
Mr. A. V. Brazulis, 1852 Knowles Ave., Cleveland, Ohio 44112.
Mr. Vladas Brazulis, 17421 Seavely Ave., Cleveland, Ohio 44119.
P. Dagys, 307 W. 30th Street, New York 10001.
Mr. A. Gintneris, 3221 W. 61st St., Chicago, Ill. 60629
Mr. S. Jokubaitis, 23 Alhambra Ave., Toronto 3, Ont. Canada.
Mr. M. Klimas, 146 Sawtell Ave., Brockton, Mass. 02402.
Mr. J. Krasinskas, 85 Ward St., Worcester, Mass. 01610.
Mrs. L. Nowog-Navogrodskienė, 87 Windermere Ave., Toronto, Ont. Canada.
Mr. A. Sukauskas, 2002 Ferdinand, Detroit, Mich. 48209.
Mr. J. Stiklorius, 6240 Washington Ave., Philadelphia, Pa. 19143.
Mr. J. Trečiokas, 44 Bamford Ave., Oakville, Conn.
Mr. A. Trečiokas, 185 Sterling Dr., Orange, N. J. 07050.
Mrs. J. M. Tumajlienė, 30 Robeson St., Jamaica Plain, Mass. 02130.
Mr. A. Vakselis, 112-09 95th Ave., Richmond Hill, N. Y. 11419.

PASTABA: Apie centrinių organizatorių paskirtį rašoma šiame Tėvynės numeryje (pusl. 2).

ĮVAIRIOS ŽINIOS

— JAV mokyklose studijuoja 5,000 arabų studentų ir žydų 1,500, kurių dauguma išvyko į karą prieš arabus. Nežinoma, ar arabų studentai buvo grįžę į savo kilmės kraštus karui prieš žydus.

— Kopenhagoje įvyko Danijos princesės vestuvės. Ji ištekėjo už prancūzų grafo Monpezat.

— Negalutinis duomenimis Izraelio ir arabų kare žydų žuvo 679, sužalėtų daugiau 2,500. Arabų buvę žuvo daugiau 15,000.
